

„Istarska Rijec“

Uredništvo: Istarska Rijec, Trst, ul. S. Franeškog 11-12.
Redakcija: Istarska Rijec, Trst, ul. S. Franeškog 11-12.

ISTARSKA RIJEČ

Tjednik za pouku, gospodarstvo i politiku istarskog naroda.

Oglašaji stoje 6 lira

za svaki centimeter visine i širini jednoga stupca. Za svakratno vrštenje daje se zlatopopis prema pogodbi. Plaća se i utužuje u Trstu. Dopolisi se šalju ureduništva a novazapravi. Neprankana se oplatane primaju, a nakopisane ne vrataju ni u kojemu slučaju.

Krv nije voda!

Na posljednjim mirovnim pregovorima u Triestu koji su savaznicima vlasti uglavile sa...
Mladenci Vam svitu kot zvezda kroz noc...

Uz grob.

Hrvatskomu mladenačkomu kolu u Beču na leto 1923.

Hrvatske Novine - sam prijel danas, Drzim ja va ruki kot Simeon Spas, Zabalim se Beču za blagi konac...

Hrvat iz Gradišća skućite kot Job.

Mladenci Vam svitu kot zvezda kroz noc, Graniči kot s oblaka: Sloga je moć!

K' mlacno i hladno posluškate glas, Kot klapu Vam bude pogrdnjem obraz! Ki sije med Vam; neslogu, je vrag, Ispišiate se mora na vrata i prag!

Poslijeratna Udruženja

Po svim državama i kod svih većih naroda razvila su se nađnom brzinom...
K' mlacno i hladno posluškate glas, Kot klapu Vam bude pogrdnjem obraz!

Jednom između takvih misterioznih društava ili udruženja je svakako američki „Ku-Klux-Klan“, koji se tako razgranio po svim državicama Udruženih Država...

Ma da ti američki fašisti stoje na braniku amerikanizma tako, da progone katolike, Evidove, crnce i strance, ipak se smatra, da nije njihovo djelovanje ni poželjno ni protuzakonito.

U rječnim slučajevima znadu ti „vitezovi nevidljivog imperija Ku-Klux-Klana“ svoje žrtve izabirati i potjerati iz predjela gdje žive. Ovakve metode ne razlikuju se mnogo od fašistvskih nasilja i progona.

„Ku-Klux-Klanu“ već su mnogo novine pisale, pa se zato o njemu mnogo govori. Budući se njegovo djelovanje nije sasamo u toliko, u koliko bi moglo činiti nepriliku ili zadavati jada našim seljcima...

Uz spomenotoga bit će jasno, da nisu njegovi ciljevi toliko neskoljivili i bezazalni, kao što su kod mnogih tajnih društava, kojima Amerika obiluje i koja nose fantastična imena kao: Ben Hur, Djeca sume, Crvenokošci, Jeleni, Plave guske, Orlovi, i. t. d.

Udruženje „Ku-Klux-Klana“ pojavilo je po prvi put g. 1865. u južnom državicama Udruženih Država, koje su bile pobijedjene u građanskom ratu.

Od svoga početka do danas nastala je velika preobrazba. Ma da nose duhu bijelu halju, kojom omataju cijelo tijelo, a lice skrivaju sa bijelom kukuljicom, kao i u obliku vjerske sljedbe, treba ipak o njima odluži račun.

Tko je narodnjak?

Svi smoj odvrati će nam mnogokoji čitatelji „Istarske Riječi“. Dobro. Samo dolazi pitanje: da li je to istina? Vi znate, da mnogi i premgnoji žele srećm biti istini narodni, ali to ne pokazuju djelom i životom; drugi su opet takovi, da su srećmami, a govornom i primjermom pokazuju protivno; treći su takovi narodnjaci, da služe Bogu i vragu, a ima zalobice i takovih „narodnjaka“, koji ni najmanje ne mare za narod i narodnu korist, nego jedino im je briga služiti sebi pa i na škodu narodu.

Ali tko je pravi narodnjak? Evo koji: 1. tko najviše voli polja, vinograde, brda (brjelogove), rijeke, potoke, more, šume, sela i ljude svoja slavenskog jezika i krvi, što stanuju u njegovoj zemlji, a zove se njegovom otadžbinom ili domovinom;

2. onaj, tko ljubi svoju otadžbinu (domovinu), i sve što njegov narod ima i voli; 3. tko porodom, pričom (naravi), neprisiljeno i nehinjeno čuli u srcu neko tlo, što čuvstvo i vrući osjećaj za sve ono, što njegov narod smatra svojimom;

4. tko ljubi jezik svoga naroda; 5. tko ljubi njegove narodne običaje (navade), narodnu nošnju, narodno pjevanje, glazbu i narodnu pjesmu;

6. tko najprije govori svojim materinim jezikom i u tome jeziku razgovara, kupuje, prodaje, trgovje, apci, molit itd.; 7. tko se prijatelji i društve sa ljudima svoga slavenskog jezika i krvi;

8. tko bira kumove svoga jezika; 9. tko radije zalazi u trgovine narodnih ljudi negoli u tuđinske;

10. tko radije stoji u nedjeljama i blagdanima u svom selu među svojim ljudima negoli da ide u grad, gdje ne vidi i ne čuje ništa svoga, ništa narodnoga;

11. tko ljubi sve što mu njegov narod ljubi; 12. tko svaku bol i nesreću narodnu u duši svojoj nosi i svojim mladima ju priča;

13. tko veselo i bez straha dolazi na sastanke, dogovore i narodne skupštine; tko bez obzira h' ti na općinske i državne izbore i bira samo vrijedne narodne ljude bez obzira na svoj truh te ne prijateljstvo i kumstvo; tko dakle vrsi sve državnijske (građanskijske) dužnosti i pravice ne obazirajući se ni na molbe ni na pretjecanje ni na podmićivanje ni na zastrašivanje bilo s koje strane;

14. tko ne žali i ne plaće troška ni danog, ni svoga truda, da prisustvuje izborima i sastancima;

15. tko ne traži svaku ispriku samo da ne dolazi na skupštine i izbore; 16. tko pita i raspituje za narodne poslove i za nije skrbi kao za svoje vlastite poslove;

17. tko brani svoje narodne poslanike, ako ih podsjeti u čemu su pogriješili, ili savjetuju što im valja za narod poduzeti i uraditi;

18. tko agituje za sve svoje narodne misli i želje i podupire zborom i tvornom svoje narodne vodje i borioce; 19. tko se pokori većini svoga naroda, pa to i ako ne bilo njemu sasmo po čudi; 20. tko znade zatajiti, zaboraviti na domaća i osobna neprijateljstva i prkos; tko znade stisnuti srce i ići pod ruke s neprijateljem narodnjakom, kad se radi za dobro naroda;

učene i neučene, osobito neuke, nevoljne i nesretne. Jesi li ti, naš čovječe, ovakov narodnjak?

Ako jesi: evalo ti zdravlje i ne zapustila te tvoja junačka desnica; kudgod pošao ili se makao pratila te sreća i dobri Bog; tvoja polja rod' la ti žitom i svakim žitkom u tvoji vinogradi obilno rujanom vinom; tvoja kuća bila dom ljubavi, sreće i mira; doživio unuke i praunike; tvoja staja ne ispraznila se sitnim i rogovim blagom; živio ne proganjen i sretno pod svojim krovom čačćen i viđen u svojoj obitelji i okolini, a napokon iza visoke svoje starosti stigla te laka, sretna smrt oplakivan od rodjaka i nerodjaka, ležao mrtav u naronoj zemlji, u duša ti se dovinula rajске sreće!

Slom lausanske konferencije

Sva nastojanja posljednjih dana, da se u Lausanni nađe jedna kompromisna formula, koja bi zadovoljila sve učesnike konferencije i time — ako već i ne riješilo istočno pitanje, — barem sprječilo potpun oslobodjenje, nisu uspjela. Konferencija se završila ostrim razlagom. Engleska je delegacija već u ponedjeljak izvučla otpovjed iz Lausanne, a turska pak u utorak prije podne. Tim događajem, — može se utvrditi duže reći — nastupa jedna nova kritička faza u internacionalnoj politici.

Zadnja plenarna sjednica je bilo prilično kratak. Turci su bili u sabotu formirali svoje nove predre, trčeci u prvom redu uspostaviv granice te godine 1913. na Zapadu, naročito u Trakin, zadržavajući ratnu odstupu od Grčke (zahalte, za koji se je Temps posljednjih dana prilično jasno zalagao), te još nekade zahvate gjele prava — granica u Trakiji, — ali u smislu, ne neke izvrsne koncepcije, sekundarnoga karaktera savezništva. Lord Curzon je na ponedjeljkovoj sjednici izvjavio, da saveznici ne protuprogledaju ne mogu pristati i do turskoj delegaciji kratak rok za razmišljanje. Tako kasno na večer tursko je delegacije vratilo u glavnu konferenciju, ali u smislu, ne neke izvrsne koncepcije, sekundarnoga karaktera savezništva. Lord Curzon je na ponedjeljkovoj sjednici izvjavio, da saveznici ne mogu dalje popuštati i otišao sa sjednice kasno na stanicu, odatle je u 10 sati na večer otplovio u London.

To bi bila u krakim i ta su posljednja faza lausanskih vijecanja, i ta im razlozi raspada konferencije. Iz njih se na prvi pogled jasno opažaju, da se stvarni razlozi same konferencije imaju teži težidje, u cjelokupnoj momentalnoj internacionalnoj situaciji svoje ostrijem odstavljajući interesa pojedinih država, učešnika konferencije, a zahvataju njihove neočekivane težidje.

Tko je kriv za slom konferencije, tko je podigao tursku delegaciju u apjeznoj intraziganciji? U tom su mišljenju podjeljena: u engleskim se krugovima sva krivnja radi neuspjeha konferencije svaljuje na Francusku, francuski mišljenici opet optužuju britansku politiku i direktno samoga lorda Curzona, da onje niču osobno obzljeno hiteli mira: ima ih, koji tu više intervenciju sovjetske Rusije, Najvjednija je, da u svim tim kombinacijama ima izvrsna doza istine, kako će to sigurno budućih historičar moći da utvrdi, na temelju materijala iz tajnih diplomatskih arhiva.

Neuspjehom lausanske konferencije evropski kaos dobiva sve što dublje, kritičnijim formu: čini se, da zbilja misno daleko vremena barbarske borbe protiv protiv svitni, naravno u nešto proširenom, modernim izdanju. Sto se liče samih događajima na Istoku, tu imaju nesporivo u svojoj ruci inicijativu sami Turci. Uvlevali na Istoku, odnošno Velika Britanija, zanzet će u sigurno u prvaj narodnoj fazi događaja defenzivnu poziciju i očekivati: kašat će da ostane sve kod sadnjeg stanja, stereotipno primajući u Madridu i slučajno da još dalje odvije živimo svojom vlastitim narodnim životom, jer je ovo naša gruda.

Kako je poznato, našim jugoslavenskim narodu je svojevrsno, da se tim više budi, narodna svijest šlja, što je jače pritisakom u nevoljama, patnjama i stradavanju svijetli se

DOPISI

Kod nas je još uvijek žil i naprako, Dusevno mnogo tipino. Sto nas uprave ubija, U školom pitanju još uvijek stojimo na mrtvoj točki. Nekoliko stolina naše djece šalje bez škole obuke. Pa i u ovakva pomisli nas neg jezika. U samostanu ima i takvih franjevac, koji ne znaju ništa beknuti u našem jeziku. Uredi ne će da rješavaju spise u nasem jeziku. Hoće da nas posvema nestane iz ove naše jugoslavenske općine. No tim im ne će moći. Mi svoje živimo i budimo, da još dalje odvije živimo svojom vlastitim narodnim životom, jer je ovo naša gruda. Kako je poznato, našim jugoslavenskim narodu je svojevrsno, da se tim više budi, narodna svijest šlja, što je jače pritisakom u nevoljama, patnjama i stradavanju svijetli se

trpšić zlo. Ako s ljudi postupas kako i sa živinom, znaš da ćeš jedanput i ti patiti kako i oni. Ako zaboravim, da i mali ljudi imaju srce, izgubiti ćeš i ti svoje srce. I još je rekao ta veli američanski mudrac: Svaka se uvreda vraća. Ča se više oteže isplati, tim bolje će te, jer se isplaćuju pri tim i interesu na interes. Tebe i pravdu moru za neko vreme staviti ljudi, ale to je samo za kratko vreme. Bog ni plaća svake subote — ale svako zlo učinjeno ima i svoj ermi petak!

Fr.: Viš to se i mane dopada. To je pravi nauk!
Jur.: Ja ti ne govorim drugo nego, da se imale oholo sebe obrnes, pak da vidiš, kako se i na ovom svetu naplaćuje zlo. E to ne samo kod jednoga ale drugoga zločinca, nego i kod velikih naroda. Zamisli samo Francuzi i Nemci ...

Fr.: E, i Kakovu kašu su zmešali. Ma ete, i Francuzi? Ča bi pak po sem goga oteči umišli! on obrizne Nemce?
Jur.: Za teno se gre, a znaš za? Za i i britanji Nemci su leta 1870 nekako jednako postupali s Francuzi. To je bilo pekle one veli geve, kada su Nemci prisli za Pariz. Se spamećuje, ča su u svojoj prigodi Nemci delovali od Francuzi! i kako blago su ih učinili. Zeli su jim dve vele i bogate zemlje Alzaciu i Lorenu, i prisli su ih, da im plate pet milijardi zlatnih franak. A znaš li, ča je to bilo va ono vreme: pet milijardi zlatnih franak?

Fr.: Kako ne bih znao! Za ti krajcarj čoveci bi bili va ono vreme negde kupiti pol Ameriki.

Jur.: Pol milijarde morali su Francuzi Nemcima platiti va treisat dan. Francuzi su ih lepo misli, nekaj njih daju moć i se termina, zač da nimaš boči a vo Parizu, da se stretnu u revuluciju. Nemci su na to odgovorili: Ali platite, ale čim se drugačije razgovaraj, i Francuzi su zločinale zločin morali da najdu beči i da plate.

Fr.: Kad je tako, onputa i Nemci ostali debar, da danas Francuzi od njih nisu, nekaj plate.

Jur.: Sad vidis, kako se sve plaća. Pak još se čudiš, kad tiš, da ja svaki dan va ovi moji debeli notes pišem sve zlo, ko se našeljem ljudem dopaja i ...

Gospodarstvo

RADIMO I STEDIMO!

Zemlja malo čudan naslov! Ujveriti ču, da se neće više ništa raditi u Istri, koljona će se činiti malo čudan taj nas naslav pa ču se pomisliti: što mi tu dovikuje naša mila i vesela. Riječ: da radim i stedić, kad znaš da ja inakko radim od putanje zore do večernje mraka i da vodim parom od svakom neprijatelju litru, koji mi doduše i stoje, ali mirnom saviesnom savješću lakova, vjeđodžđu, za toga naravski da ne vriedno posre. Ali unatoč svega toga mi čemo anas negovoriću par ozbiljih riječi, koje na ležu na sreću, jer smo čvrsto osvjedočeni, da se u takvimu stielotvornu ničnada pmetnuta op nena. Lijenost u radu i nedostojnost bogi srećno razbacivanje novca — to su velike mane našega naroda, koje nam silno ugrožava našu narodno-gospodarsku egzistenciju. Naš gospodarski položaj u Istri stoji uslijed to i pred očima katastrofom. Ako hoćemo da i bignećemo tu katastrofu, onda moramo na sv moguće načine stedić i raditi, jer jedino u tome će biti naš spas.

Zalibože moramo priznati, da naš narod još uvijek stoji pod utiscima ratnih godina. Zato imamo sijaset dokaza. Evo primjera: Velika većina naših muskaraca bili se pristalica zapustiti svoje nile i draće rodne i krajnje

mogu lakše repski olagivati našu gospodarsku zemlju ima svoje posel je običaje. Koljona se ljudi služe prigodom p tihih dana. Mnogo im tu veselja, zabave, u tika, ludonja, zasipavanja u ludo s nove a, trosenje zdravlja i ... posljedica.

Zanimivo je, a i zabavno gleda i kako naši ljudi po selima zakrabuljeni i nakazanim odijem, idu na svoje radne poslove, izvan od kuće do kuće. Okolo sebe op su si mnogo zvonca, tako da nam brencanje za zvonca već iz daleka najvišuju, da nam dolje u pohode. Jedan od njih nosi sa sobom olac na koji nataknut krpe silanice (špeha) ovim silanice nosi, što im u rudi po kućam daju. Drugi nose kosaru, da spreči su se od vjetrova, koji su neprijeli, kad ih usreću javni takovi stovski. Ne za, da li će nima da ti, ili sebi spravi za začin. Ali obično su i naše krabulje dobre sreće, jer su i naši i dodi dobro ljudi, koji ne žale živati se za si re običaje. Način, da te krabulje iz svoje špeha, iz svih kosarica i iz svih jata naprave od postenu prijatju — i zaluju je rućim vincom, dok ga se dobro ne napune, kao će ovi. A drugi se dan sirota, na pepelnici sjie, i da došao iz praha, a u prah, da će se i i vratiti ...

Nebožice mi dolazi napet jedan pustini ča, što sam ga doživio u vojim mladim danima u gradu.

Bio je dan pusta. Zima i bila, ali proljeće

i rudi u vojstvo, gdje su si usvojili natele; rudi su manje znači. Pa nije ni čudo. Hraniti se sila, sila i pljeka, tako da čovjeka nije na jedno ni drugo podbudjavaju na brzi i tečni rad. Teo se osiru toga nalazio u ratnici zarobijeništvu, taj se je još više udomaćio u gerijom načelima. Bili su na radnji, ali samo po ineni. Mi se ne smijemo ni tomu čuditi. Oni doduše nisu imali nikakvog interesa na tome, da bi bio rad i neprijateljskoj zemlji tečno i lezo ngotovolje.

Tako je bilo sa muskarcima u tudini. Kod žene su ostale same žene sa djecom i starićima. Ima liepi broj naših žena, o kojima se moramo zbiti: pohvalno izraziti. Dosta ih je muskaraca bilo pretvratilo kući, a da ne bi bili naći. Ima storo riječi — niti ljudi za onjštjem, kad im ne bi bile žene isplatiše degove, eke ti radni, same na polju i prehranile sebe, stave i roditelje i djecu. Svaka čast tim vriednim majkama i ženama. Ali — čast komu žene — ne smijemo zaboraviti, da se u te žene i žene, koje su besporedno raspavale nreze i trosile ga u nepotrebe svrhe kao da ne čekaju usohnuti vrela njihovih dohoda. Mislim se jedne, da će uvijek trajati rat i vriedni potpori. Ta misao im je tako zločinčiva oči, ja u zaboravile na svoje miće i dječicu, na čmu budništvu. Rijetke su bile one gojanice, u kojima nisi vidio kakvu „skrbnu ženu pri bukaletici“ vina. Za te potanje žene vriedjile je samo jedno geslo: „Kurajimo se, dokle smo žive; kad paš jedam misao, čim deš dječicu ... i tako je bio redom daleko od sebe i svoje kuće, povratili se, muveći kući, one izgubile dohotke. Posljedica toga bila je ta, da u više negoli jednoj kući nalazimo prepriku i nezadovoljstvo. Naravski da te žene nisu ni danas postale dobre gospodarice.

Iz svega toga jasno sledi, da je pretežni dio života razložena ostao i do danas u srećno više nego jednako našeg bivšeg ratnika i sreće nego tebe žene, koja je vodila gospodarstvo za vrijeme rata. Muž se još uvijek deži onog nesretnog ratnog načela i prenuženju se ravna, a žena opet je razbacuje i svoje imanje, tako da čovjek ostelje sve u više pravdu. Tko je kod nas opazio kakve žalosne potaje prijke rata? Nijeđan. Naši seljaci su bili se počeli marljivo i stedišni, a tako isto i njihov žene. Dok nije lukus okužio naše seljake, i čimove, naš seljak je više radio, više stedio i više se bavio — manje pacaio u dostove. Tako bi moralo biti i u ovim teškim danima, kad priči velika nevoja i glad. U naše seljake kuće mora opet doći starišaska narodna pošnja, starišaska marljivost i stedišna, jer čemo inače posvema propasti.

Uostalom ne smijemo zaboraviti, da je našim i narodom silno stesnonas za naše naredno gospodarstvo. Zato nam pruža napohli doček boljševička Rusija. Tako su bili počeli seljaci i radnici vrlo površno raditi, jer su mislili da im je dosta radili 8 sati na dan. Posljedica toga bila je ta, da je mnogo ljudi ostali u gladi, i čim se da čim je sila sudbina i slični i narod, koji živi vrlo maleno narodna mijanja u tudjoj državi, ako se ne pomimo prednate radništvu i stedišne po onaj narodni neslojici: „Zrne do zrna — poagač; komer do lamena — palca!“

VAŽNIJE GOSPODARFKE RADNJE U MJESECU FEBRUARU.

U keći i dvorištu: Ovim mjeseca treba da si urediš dvorište, jer ako ti je dvorište blato, onda bit će sigurno i kuća. Tko putuje po našim istarskim selima, mora se zbiti zagrađati nad tečajim blatom i smradom u dvorištima. Dolazi li noću u krovodvorište, je to poželje sigurno i u obitje, jer se ovdje mijenjanje ome i kaljuže sa kupovim gnojia i kameņija. U ovom mjesecu naš čelst oćsa posla i oko popravljanja orudija, čišćenje siemenja. Najstaje da budeš sa pripravom siemenja za sijanje posvima kromulju. Ođtrajni sve, što je potrebno za sijanje. Narodiću pažnju i treba da se napravi grupiru, da ti se ne smrznje ili prokijne. Za liepa vremena zrači kući, kaošto i rublje, postelje itd.

U staji: Paži, da ti blago od zime ne pati. Ne zaboravi, da mrlzina u staji pokvari mnogo krme. Ovoga mjeseca, kaošto i sve ostale, moraju stajati biti uvijek čiste i pražnacene. Marvu treba da krmis jednakomjerno

veselja i zabave. Veliki sarokli plakati po gradskim ulgovinama, da su svakom u pram gradskim uslovnosnost u korist narodskih. Ne sećan se više kojih. — — —

Veselic u korist su — — —
Nastupila večer. Bogato iskičena dvorana preljevala se u sjaju električnih zardija. Grano svijet, ko na jagmu.

Uslužni se kavalir prevajali oko elegantnih dama, koje su oplate raskošno natećnane. Ne sećam se gladu noćevih repova, raspružiruču oko sebe svu čarobnu mač parfumih flaseica. Ali uza svu raskoš nijedna od tih nije bila sretna, da je zapadne mjesto — — — kraljeve večeri. Sva pozornost mlade gospode vrala se oko dviju zabavnih i plešućih dama. Ustajalo oko sebe svu čarobnu mač parfumih flaseica. Ali uza svu raskoš nijedna od tih nije bila sretna, da je zapadne mjesto — — — kraljeve večeri. Sva pozornost mlade gospode vrala se oko dviju zabavnih i plešućih dama. Ustajalo oko sebe svu čarobnu mač parfumih flaseica.

Razumije se, da su prve nagrade dobile gore spomenute zakrabuljene ljeptice, a ponuženje gospodina, čka da se zakrabuljene ljeptice optrači kući. — — —

— Sljedećeg dana uspjelo je zavidnicima pronaci, da zakrabuljene kraljeve večeri bijahu — — — dvije stare sobarice jednoga hotela na uglu druge ulice. — — —

Zalosan, ali istinito, da i u ozbiljnom životu zakrabuljeni prolaze kud i kamo boljel!

i uvijek u stvarstvu vrijeme. Pomisli, da i tebi, kad ne dobišes leka za duzu, prodje tek, a tako je i kod blaga. Krave moraju ne napajati s premlazom vodom, i to osobito ne one, koje su se odmlale otečile. Gnoj nemu jednostavno samo iz stajae bacati, već ga spravi svaki put na gnojiste i pokri napuknuv dva vrsta na deblje zemljište. Za liepa vremena zrači kući, kaošto i rublje, postelje itd.

U kokošnjaku: Kokoši ti u ovom mjesecu, ako ih čuvaš od mrlzine i ako ih obilato hraniš, počnu nositi u sav mlač. Samo ne smijes zaboraviti, da pripaziš na sroga čestitku u kokošnjaku. Najstaj, da ti perad dobie i nesto zelenica. Ako drukčije ne ide, posli u mlaćne sandučice ječmen ili zob, koje će ti u staji ili na kakvom drugom toplom mjestu brzo prokijati i čim nekoliko narastu, daju se kokosima, da ih jedu. Kokoši, koje su navrsile svoje jaje, treba ih zbiti za ga mlać, ali možemo ih preporučiti, da i nadalje držiš takve kokoši, jer znamo da ti se ne bi isplatio.

Oko kućica: Zina kućimica ne škodi, samo od vjage ih treba čuvati. Obilatu stielju treba često promijeniti. Nešto svježeća (friškeja) treba im uvijek davati uz ostalu kućnu krmu. Zate je dobra i trava, samo treba čuvati, da se ne pucaju, prije je polagano prućiti. Pošto počinju kućici mijenjati u ovom mjesecu dlaku, ne smijis se saća upotrebljavati za rasplod. Sjeme od sunčanice i lana kućimica pospješuje izmjenu dlake i učini ju svjetliom. Učvrće treba kućice radi promjene dlake i kućimica, da se u ovim mogućnost za zrnjem ili kukuruzom mukom.

U pčelinjaku: Već prvih toplih dana u lebaran izletet će pčele napolje i tom prigodom izbavcaji iz crijeva izmetine. Kod tog prvog izleta imat će pčelar glavni posao, da sabire ulošene i malo žive pčele pred ulistem, pa ih odmah i posla, da ih uleće, da ih uleće, da ih uleće. Ne treba se nimalo plašiti, da će ih drže ubijati, ako ih stavimo slučajno u tudje uloš. Jer je poznato, da kod prvog izleta za hladnijeg vremena ne ubijaju pčele par prediših ljuđica. Bred pravog uzroka ne smije biti u ovoj uloš. Pravi pčelar poznat će pričekivanjem na letu ulišta, kako mu stielja — zuju li one zadovoljno ili ne. Stielja je, da stvar nije u redu, otvorit će polaganu sumnjivo ulišta, da se uveri, ima li dovoljno meda. Ako nade na pol mrtvog, ulošnog pčela, u kojem se pčela slabo miču i čim se pčela, u kojem se pčela krležna, to će ga navede odmetni u toplu, ali tamnu sobu i dodati mu vodom razrijeđeno i mlaćno meda, a sutradan ga opt odmetni na svoje prvašnje mjesto u pčelinjaku. Komarac moramo napomenuti, da je potroba, da svaki pčelar donese pred ulistem, da se s vodom i sije, jer bi mogao učiniti više škade nego li koristi. Masline pak je najbolje gnojiti sa dobro zrelim stajskim gnojem i sa kompostom, kojemu se primiješa nešto umjetnog gnoja (fosfor i kalij). Taj gnoj se jednakomjerno razstrusi u opsegu krosnje i u okolnom od debla, a u tim se ga najstaj morkom, i tako odmah obrisi. Gnoj čim je deblju uloš ne djeluje, jer se većina finih vlastitih žilica nalazi daleko od debla, odnosno od glavne žice.

U konobi: Mjeseca februara treba na osobiti način pažiti, da su bačve, iz kojih ne teku voda, i dobro očišćene. Ako nemamo vinu dopunimo, onda moramo potražiti manju bačvu ili nadopuniti prazan prostor nad vinom samopirnim dimom sažgavši komadić čistog papira. Čepovi ili tapuni neka se dobro priegaju otvora, tako da ih ne trebamo ničim omotavati. Samo moramo dobro pažiti, da budu tako dugi, da donim krajem, kad je bačva puna, baram za 5 cm duboko u vino sižu. Najbolje je, da su čepovi iz tvrdog gustog drva ili od plute (šerpe). Praktični su i stakleni šupli čepovi. Podnošito ne smijemo pustiti, da se vino po bačvi cedi. Ako se što čepova, treba odmah obrisi. Tko još nije pretocio mlado vino, neka to odmah učini u suhom i burnom vremenu. U jako vlažnim kosnobama, gdje zračenje puno ne pomaže, neka se bačve namazu sa antinonom, mikrozjom ili kojim drugim sredstvom gljiva. Ispraznjenje bačve, opirati li, čim se malo prociedite, zasumporati.

U vinogradu nastavila se rigolacije ili krčenje, odnosno kopaње jaraka. Ono zemljište, koje je bilo iskopano prije zime, može se — ako se ne ledi — već sada zasadi lozom. Kao suduće vrijeme treba pažiti, da su bačve i uloš dobri. Ako je mlać vriedna, onda se može započeti sa rezanjem loze. Kozićam, luže i žutici podrvene loze neka se kod rezanja namazu rastopinom od 10 litara vode i 1 kg sumporne kiseline i 1 kg zelene galice. — Brezujne se matičniki, pripravija kolce i kule, posiećaje okna trstiku, gdje je mlać.

Na polju i livadi: Ako nam dopušta vrijeme, treba da vrzimo na polje i livadu gnoj, gnojnicu i kompost. Netom se zemlja otali i nešto osušil, dobar gospodar počine orati za prijetje uvoje. Osobito jaro žito neka dodje čim prije u zemlju. Osim toga čiste se livade i kule, korovnja ih izvunjaje krležnjem i daleko, ako nije ledeno. Ako su bile livade proke zime pokrite stajskim gnojem ili kompostom, sada se sve — što nije voda u zemlju

ispalo — grabljama pulapri i odveće na kompost. U mjesecu februaru je vrlo dubro, ako nije ledeno, da se provuče po suhom vremenu livada ostrum livadnom bronom (zubaticom). Prazna se mješta prekopa i kasnije zasije sa dobrim travnim siemenjem.

U povrtljaku se marljivo nastavija rigolacije i prekopačivanje zemlje. Dopušta ih vrijeme može se posijati bolje, grašak, mrkon, zmijak, zelje i hrosva. Pripravija se hilakcija, u koja se posieje razni salatu, rotkovic, korabuc, karotu, zelen, broskve, zelje, jajnikai, rajčice (pomodore) i razno drugo povrće. Ran krumpir stavi se na stelaže ili kosare na kakvo toplo mjesto, da proklijae; na takvo mjesto i u istu vrhu stavi se rani grašak u sandučicu. Ako se posieje sa pjeskom, plitkoino i tresetom. Ako ti treba povrtnog siemenja, naruci si ga čim prije, jer — stono riječ — tko prije dodje — bolje prodje.

U voćnjaku: Sada treba odmah obrezati voćke i nastojati, da dobiju sve grane dovoljno zraka i svjetla. Gnojienica se gnojieđa i druga legla zereznika na gramonim (travnim) povrćima. Sada se letra na deblu zajedno sa mahovinom ostruže — ispalj, a deblje donje dijelove grana namaze sa dentrinom ili sa sumporanim vapnom. Zemlju oko stabala se prekopa i po potrebi pognoj. Kod starijih stabala se izreže mlazove ili vodeniće, kaošto i one, koje su se križa i što je namijenilo iz pregušo. Ako voćka dobro ne rodi, onda joj treba posieji grane da uzrastu drugje. Dobro je svake godine skropiti voćke, a naročito jabuke i kruške, sa 10% karbolina (dentrina) ili sa običnom boroleškom smjesom.

Politički pregled

Italija: Prekjučer je bio otvoren talijanski parlament, koji je izgubio svoj nekadašnji značaj i postao prava slika zemlje. Črne kosulje vladaju po cijeloj državi, u parlamentu i pred njim, gdje stoji na straži fašistička milicija. Postanica — ima vojsku, malo, a i ti se drže prilčno odurno. Po zrnlost uzbuduju pri dlanju: nekoje dvorske zemlje i noiska vojskovođa, koji je deprimno sam ministarski predsjednik. Kad je ministarski predsjednik objavio zaruku princeškinje Julande, onda su svi prisutni poslanci dignuli na noge u znak čestitavanja. Rasprave se vrše već ikakvog zanimanja. Poslanici su tako zadubljeni u ... druga pitanja, da mora predsjednik razna pitanja ponovno postaviti na glasanje, jer dotični poslanici izjavljaju, da ne znaju o čemu se govori. Krekičeva demisijsa se je u prvom glasanju primila, a u drugom odbila. Glasuju složno fašisti i socialisti. Što ih briga? Jedan glas više ili manje ...

Francuska vlada, koja je dobila sa 485 protiv 81 glasa odobrenje svoje mirne akcije u svrhu postignuća odstetnih plaćanja od Nijemčake, produžuje bez kolebanja svoje načerte, ograničavajući se na najnužnije priljne mjere. Čete u zaposjednom području dobile su nalog, da ne smiju pucaati na građanstvo. Poljska i čehoslovačka vlada demantiraju vijesti o izvanrednom transportima poljskih rudara u Ruhr. Budući da je njemačka vlada sledieći svoju politiku pasivnoga otpora prekinula ekspresni promet između Pariza i Varsave, presle su francuske čete iz Strasbourga Ren i okupirale na badenskom tlu Offenburger, 20 km na istok od Strasbourga. Jedneke je zaposjednut gradic Altenweber. Pređraze su pomaknute do Ortenburga na Schwarzwaldu.

Bugarska. Prošlog četvrtka bio je napadnut u Sofiji na izlasku iz saboranja (parlament) šef kabineta Stamboljiski od četverice ljudi, koji su na nj opalili četiri hica i bacili bombu. Sofer, koji je vozio Stamboljiskoga, ostao je na mjestu mrtav, dok su stajnik i redar teško ranjeni. Dvojici je napadnaka, koji pripadaju Makedonskom komitetu, uspjelo da pobjegnu. Uzrok atentata su enerģične mjere, koje je najvišio ministarski predsjednik, da će upotrebiti za surbijanje komitske akcije, koja uzne mirnje bugarsku i jugoslovensku granicu.

Litva pokazuje sve to veću odlučnost. Nedavno su njezne čete zaposjele Klajpedu, Saveznici to nije ugđalajo, pa su joj odasali ultimativni zahtjev, da smjesta opozove sve oboružane čete iz Klajpede. Litavska vlada u Kovnu je mirno dočekala taj zahtjev i odgovorila saveznicima, da im uz najbolju volju ne može udovoljiti želji, jer da su sve optužbe protiv litavskog parlamenta prošlogu, a nekisjuju svih stranaka, pa i socialističke, nekisjuju grada Klajpede i Male Litve. Nato je Društvo naroda preporučilo Poljski i Litvi, da urede privremeno administrativne oblasti u neutralnom pojasu između obje države. Litavski predstavnici nije primio ove preporuke i dodao je, da će se Litva tome oprijeti makar i silom. Francски predstavnici Viviani živo je protestovao i zaprijetio se, da će tada Litva biti isključena iz Društva naroda i da će sve države prekinuti s njome trgovačke i financijske odnose.

Cehoslovačka. Unutarnji položaj u čehoslovačkoj republici otežan pripremanom oporukom za najostriju opstrukciju i bolesću četvorice ministara. Kako je svim našim čitateljima poznato, na 5. januara bio je učinjen atentat na ministra financija, dra Rašina, koji otada leži u praskom senatariju i vrlo se polako oporavlja. Već prije toga cholio je dosta ozbiljno ministarski premijer Svehla. Prošli tjedan obolio je ministar Bechný i otišao se liječiti u Karlsve Vari. Budući da i ministar željeznice Sranež je osjeća posljedice svoje rane, koji je zadobio lani kod automobilske nezgode, i misli zaiskati kraći dopust, drži se od pet prestavnika glavnih stranaka u ministarstvu samo Str'brny. S obzirom na te okolnosti sudi se, da će naredno zasjedanje parlamenta, koje bi imalo uslijediti ovih dana, potrajati u prasku vrijeme već stoga razloga, što u otkastu treba da se martu započne profinjto zasjedanje. Sve četve stranke i svi političari se već danas osiguravaju za slučaj raspisa novih parlamentarnih izbora. Česka socialistička stranka, koju vodi Klofac, nudja za slučaj izbora kandidatu sadašnjem českom spoljnom ministru Benešu. Izgleda, da je Beneš već u pomudu i primio.

Razne vijesti

Domaće novosti.

Ispravil! U zadnjem broju našeg lista nehotice nam je izbjegla nemala pogreška u drugom retku 5. donosa, obilježena crtom i naslovom Našim cijenim čitateljima... koja glasi: Uprava Istarske Riječi... posjeduje 1. i 13. broja više stotina ispravila... Ta rečenica nije tačna. Molimo naše cijenim čitatelje, da su nam isprave i to ovako: Uprava Istarske Riječi posjeduje 5. i 13. broja više stotina ispravila... Mladog Istarske... itd... Toliko ravnajući radi.

Smrt vrijednog svećenika. Svebata Anton, kapelan u Ceru kod Zimnja, umro je nedjelju, 4. iek. mi. Rodjen geg. 1865. u Svetavi u Cehoslovačkoj, svršio je bogoslovne nauke u Gorici te bi god. 1890. zaređen u Trstu u svećeničke ove biskupije. Služio je u Lanteku, Kavenu u kasnije dugi niz godina na kapelaniji sv. Marije u Ceru. Tih, skrajno skroman, uzvan steko si je svuda kod običajno iskrenih simpatija. Bog nadario pobožno njegovu plemenitu dušu, a istarska zemlja, koju je ljubio kao rodninu si zemlja, bila mu ljubak.

Govornik ispravil. Pod tim naslovom donosi glavni list Istarske Riječi, koji je u posljednjem broju ljepe člank, u kojem odnahu osuđuju fašistička nasilja protiv drugih stranaka i ljudi, koji se ne slažu sa njihovim mišljenjem, i veli, da bi svemu tome morao biti konac. A i trebalo bi da bude!

U Livornu, telegrafirajući i ravnoskoj pokrajini odigrali su se — kako javlja Popolo — vrlo važni prizori: — prvo u jednom mjestu se na sudu štampa komunistički poslanik Modigliani, u drugom se odrezalo jedno učitelje koje i pozemljeo lice, a u trećem mjestu prisliho se republikana da su ravnoskoj pokrajini.

Popolo d'Illia opzvaljuje te događaje i kaže otvoreno svima, koji hoće državn prevroti i tor za nedjeljne sukobe, ili pak za "dale više ili manje dobrog misla": — "Vrlo ugodno je stajati kod prozora — pa makar i savremen u zastavama i se kričati alati u čast, koji su se odavno odvojili od ravnja države. Mussolini je — umoren od slnog naga — mnogim fašističkim deputacijama, koje su dolazile k njemu u Rim, rekao: Pomozite mi Medijum se, dok su fašisti iz mnogih pokrajina razumjeli, koji svog vođe i priključili mu u pomoć, na taj način, koji im je odzvučio tom pozivu sa tuđnjav, ravnoskoj ulazi, ličnim osvetama itd., koje su dakako spremljene sa oduševljenim pozdravima "alati" na naslov vodje. Upozorujemo, da je takva solidarnost prkosna te da ćemo je najstroje pobiti, a tajala što hoće. Za nas nije novinarstvo trgovina, nego tribuna, sabirašćite ideja, ratna zbulja."

Prva lekcija i za naše domaće fašiste, koji zastranaju naše mirno pčuanstvo po našim selima. Ta mi smo oduvijek računali na to, da ona u Italiji razvan, koja im je služila za naslihanje, koja otežavaju dobre odnose između našeg i italijanskog naroda. Mi se nismo nikada izjavili, da smo protiv italijanskog naroda, s kojim moramo živjeti i zajednici, već samo protiv nepravda i nasilja, proti kojima eto ustaja i samo fašisti. Ako vodstvo.

Fašistička straha na Sicil. Dne 20. o. m. sašlo se u Rimu, u jednoj posebnoj komesarskoj Mussolinijevim predsjedanjem. Komesari su izvjestili o položaju u pojedinim pokrajinama. O položaju u furulanskoj provinciji izvjestio je odvjetnik Piseniti. Naglasio je, da je bilo bezvrijedno potrebno, što se u tem kraju ustanovilo, da je fašistička straha, da se činjenica nije zapreka, da se na istočnoj granici Italije ne osnuje slavenski blok. Dvije eke leđe stajali u Furuljani: jedna u Soči, a druga na Tagliamento, obe tvrde i disciplinirane.

Otrnuti napadaj općinskog podnačelnika u Podgradu. Predpoje subote, dne 27. januara podgradski se podnačelnik i netar Sorli nalazio u Uveče oko 11 sati vraćao se sam kući. Kad je dospio do Pirvece kuce, gdje je sjedile stotice napadaj fašista, najednput su stupile k njemu tri osobe, koje su ga pozvale, da ide s njima u prostorije fašista. Gospodin se je notar i podnačelnik Sorli odlučno tomu usprotivio. Nako je bio odveden u prostorije trojice nasilno odvesti u fašista. Jedan između napadajca je upitao ostalu dvojicu rubac (vajda u namjeri da zapuši Sorliju usta), dok je drugi, neki Lombardo, postovao Sorliju revolver na prsa i tako su ga svoja trojica gurala prema fašistima, koji su ga odajaku odveli. On je gospodin notar opazio na svojim prsima revolver, uskliknuo je: "Ahl! s revolverom ste došli nad mene! Pustite me, jer ću inače kričati!" Napadajci se nisu obzirali na te riječi, dok nije došao u njihovu neposrednu kulturnu općinski tajnik Makharović. Ali čim su opazili k tajnika i Makharović, isti su ostavili kulturnu općinski i ispasti iz notara iz svojih pandža. Kao čuženo, g. Sorli je odmah drugi dan prijavio čitavu stvar oružničkoj postaji. Bilo bi svišeno, kad bismo htjeli posebno spomenuti, da su napadajci zatajili svoj čin pred oblatima. U ovom slučaju, to je da su u ljudno zovrali gospodina notara u fašističke prostorije i preko spjegazora (za jedno maleno razpisnjeanje). Nakon tog priznanja oružnički im je maršal rekao, da sada lako oni tuže gospodina podnačelnika i notara Sorlija zbog ocrnjenja. Konačno mome napomenuti, da je gospodin notar izvjestio svu trojicu napadajca i to: općinskog ličnjaka u Podgradu dr. Giuseppea Balbo, učitelja talijanskog jezika u Hrušici g. Salvatorea Lombarda i učitelja talijanskog jezika u Pretharid g. Salvatorea Polizija. Napadajci se nalaze svi na slobodi. — I jednoga, Mussolini! — Eguali doveri — eguali diritti!

Proglaš komunističke Internacionalne i fašističke vlada. Sudajući je i radi u Rimu, u jednoj posebnoj komesarskoj Mussolinijevim predsjedanjem. Komesari su izvjestili o položaju u pojedinim pokrajinama. O položaju u furulanskoj provinciji izvjestio je odvjetnik Piseniti. Naglasio je, da je bilo bezvrijedno potrebno, što se u tem kraju ustanovilo, da je fašistička straha, da se činjenica nije zapreka, da se na istočnoj granici Italije ne osnuje slavenski blok. Dvije eke leđe stajali u Furuljani: jedna u Soči, a druga na Tagliamento, obe tvrde i disciplinirane.

Priglas komunističke Internacionalne i fašističke vlada. Sudajući je i radi u Rimu, u jednoj posebnoj komesarskoj Mussolinijevim predsjedanjem. Komesari su izvjestili o položaju u pojedinim pokrajinama. O položaju u furulanskoj provinciji izvjestio je odvjetnik Piseniti. Naglasio je, da je bilo bezvrijedno potrebno, što se u tem kraju ustanovilo, da je fašistička straha, da se činjenica nije zapreka, da se na istočnoj granici Italije ne osnuje slavenski blok. Dvije eke leđe stajali u Furuljani: jedna u Soči, a druga na Tagliamento, obe tvrde i disciplinirane.

ni svaki država smatrati za mobilizovane u njoj direktno ili indirektno za fašističke banditstvo. Po svim državama, pa svim gradovima i selima neka se organiziraju velike manifestacije, kojim treba da prisustvuju svi radnici i svi seljaci bez razlike. Zastupnici talijanske fašističke države u raznim zemljama, trebaju imjivne bruce. Svaki čin, svaki zvučnik korak fašističke države moraju maso primiti sa izrazom ogorčenosti. Talijanski iseljenici i bijegunci bit će sigurno pretižiraju u koju protiv okrutnom transtvu, koji žada zmljopu i goru nasilja zapustiti, da izbjegnju gladi i bolni zrnih koskaja.

Veliko moranje u Ricmanju. Ovi mjesti bit će pametivka čisto jugoslavensko. Narod je vrlo radan i miran, ali visoko cijeni svoj radni ponus. To su nam jasno dikazali još u ranije doba, kad je cijela općina kao jedan moć zahtijevala uposlavljenost slavenskog omladnjaštva u Ricmanju, te da im se je cijeli svijet protivio. Ne zadnje zahtjeva bilo i u om jugoslavensko selu ne cvatu ruže, jer se tam našlo nekoliko tuđinaca, koji silno ozlovoljavaju tamenoj mirno pčuanstvo. Pa i nije nepokan nikakvo čudo. Prusle je nedjelje prevallja desetorica fašista, među kojima su bili i Borša g. Predonzatti, u prostorije lomošnje "Citavnice" i pjevačkog društva "Slavec" po cijelom stanovanju gospodina učitelja Ceruta, kojim su također uništili neke stvari.

Još uvijek ravnosko uljez Pred par dana talijanski stolarski majstori u jednoj posebnoj komesarskoj Mussolinijevim predsjedanjem. Komesari su izvjestili o položaju u pojedinim pokrajinama. O položaju u furulanskoj provinciji izvjestio je odvjetnik Piseniti. Naglasio je, da je bilo bezvrijedno potrebno, što se u tem kraju ustanovilo, da je fašistička straha, da se činjenica nije zapreka, da se na istočnoj granici Italije ne osnuje slavenski blok. Dvije eke leđe stajali u Furuljani: jedna u Soči, a druga na Tagliamento, obe tvrde i disciplinirane.

Sto je s otpustom godišta 1901. i 1902? Pčtavo se i Istri raširio glas, da će se 15. februara t. g. puvratiti kući svi naši vojnici, koji su rođeni prije 1. i 1902. Više se čuje, da će se i oni vratiti kući. Medjutim mi smo se u tom pitanju potanje informirali i saznali, da će naši vojnici morati ostati u vojništvu sve došćak, dok im istecne rok. Samo ministarstvo stoji na stavu, da će Vjerovnici su osteteni za nekih 10 miliona lira i preko milijarde i po jugoslavenskih kruna. Tvrtka je osnovava posljednjem ratu od dvojica Mađzara i zabavljajućevima starije tvrtke, počela je uspješno raditi u Trstu. Sa Kijekom Mađzarski, koji je bio i brašnom. Firma Haecker i Kratus ušla je u dobre poslovne veze sa mnogim dobrim i renomiranim tvrtkama u Trstu od kojih su neke vrlo zratan oštećene. Ima i mnogo manjih firma koje su u Trstu oštećene. Razlog teme kralu kralu i bukva, da su se sa srušivacijom jugoslavenske valute, un drug, a neimajuć za visoke sume totkno novaca pravio ih uz obudu proviziju putem posrednika i na ime firme "Solike zajmove" u zajedništvu bit se dijelilo dedit, tako da će morao na taj način uprositi novca na burzi. Tako je samo Računa sa svojim način ostac, oštećen za preko 10 miliona lira i oko 625 miliona dinara. Zbog toga ima dosta oštećenika i to ne samo u Trstu, nego i u Jugoslaviji. Kako čujemo, oni je dana doputovali mnogo vanjskih trgovaca u Trst, da "rase sto se spaziti dae."

"Jednake pravde i jednaša prava!" Pod pokroviteljstvom i pod vodstvom 2. broja našeg lista od 1. januara t. god. izvještali o fašističkim napadajima na župni stani u Filipini. U tom izvještaju bilo je rečeno između ostaloga i to, da se na Vodnjanski općentvo žovori, da se na kaznena ekspediciji predvodio vodjavoje mještara i kmetič. Sada nam smo dobili pismo od g. geometra E. Silje, koji nam javlja, da on nije predjednik vodnjanskog općentva i da nije predvodio spomenute ekspedicije i nije prisustvovao fašističkim napadajima na župni stani u Filipini, što da lako potvrdi i svaka žrtve napadajca.

Prekret u Istri. Novim prikratkim prefektom za Istru bio je imenovan dosadašnji vice-prefekt u Poreču g. Giannini.

Više jugoslovenskih podanika. Konzul Kračevine Srba, Hrvata i Slovenaca u Trstu poziva svoje podanike, nastanjene u Trstu, koji još nisu upisani u registar podanika, da u to svrhu moraju Konsulatu dati popis, da se u svrhu moraju upisati. Na konsulu je zašćenje o domovinstvu. — Popis ostaje do 9. decembra (osim branika) u Konsulatu od 9. do 12. prepodne (Piazza Venezia br. 11 sprat).

Hoće da se uziru malko za jezik. Kao čujemo, ovih će dana svi leknarski trgovci izići na ulicu i držati svoja dječana oglasa, kojim će upozoravati mještare, da ne amiju u trgovine govoriti nijedan jezik osim italijanskog. Ti nesrećni trgovci, koji imaju tonako prazne dućane skoro kroz čitave dane, misle, da će tako prisiliti koparske Slovenca da amiju u njihovim dućanima talijanski, ali se to neće dogoditi. Na konsulu im je poznato, da Slovenca, koji upoće ne razumiju italijanskog jezika, pa za da će se sado ovi učiti talijanski, da si nešto nabave kod koparskog trgovca, koji ne će da postuće njihov jezik? Povjereti! A ne znata oni, da je ta reklama im njih vrlo rikonana, to više, što bi mogla imati vrlo luše posljedice: da im kroz cijeli dan ostaju (trgovine) prazne! Uostalom u Kopru ima dosta trgovca, pa ju je šteta još pčuvavati. Danas im moralo biti najvažnije koparskim bogaštvu, da se gradje Koparskoj općentvu, ne može održati bez svoje slavenske okele. To je činjenica, s kojom bi morali u prvom redu računati koparski trgovci.

Tršćanski Lloyd ide u Genovu? Ovih zadnjih dana neprestano se govori o odlasku talijanskog glasa, da će Tršćanski Lloyd biti premostjen sa svojim radionicama i brodovima, koje posjeduje u Genovu, gdje će biti združeno sa tamojamnim Lloydom. U koliko ta vijest odvažava istini — to nam nije još poznato, ali svakako držimo, da ako ta vijest odgovara istini, da će to premostjenje katastrofno djelovati na ovdješnje radničke slojeve, koji će na tam način ostati na ulici kao i oni iz pušinskog naselja. Danas ima Trst dosta besposlovnih radnika, ali udele, ako te glasine odgovaraju istini, bit će ih još više.

Svega po malo

Mati jednog talijanskog ministra umrla od ravnositi. Novi ministar javne nastave u Mussolinijevom ministarstvu je rodom iz Sicilije. On je bio da posjeti svoje rodno mjesto, gdje je počeo u Castelvetrano, gdje njegova majka je bila učiteljica, a otac je bio učitelj. Tako su njezini zvanjci oduševljeno dočekali njegovu sila, počinjala je zagrljiva ga od ravnositi. **Bivši inat razbojnički harabaša.** U Montepulati u Toskani ulovili su karabinjera jednog ravnositi, koja je duple vremena terorizirala čitavu Toskanu. Vodja te bande je jedan neki Franciscus, koji je bio oštećen od ravnositi. On je više nego može normalan čitav te terorizirao kroz čitavi život.

4900 kilometara d'Annunzijevi stihova. Talijanske novine donose jednu originalnu statistiku, koju su učinili navodno Amerikanci. Do sada je pjesnik d'Annunzio ispejvao 4900 kilometara stihova i 21 miliona redaka. U čemu je rekla, na dan, da je ispejvao 10 stihova. Ovo je više nego može normalan čitav te terorizirao kroz čitavi život.

Trošna lekcija. U Milanu je umrla neka krovačica stara 56 godina. Treći dan je imao biti pokop, ali kad su je htjeli staviti u lijes, opazili su, da je lijesna još savršeno topla. Toplina je bila pod pazuhom kao u živa ovčevka. Čitavi svršak lijesnik konstatare, da je krovačica umrla, ali da je još ipak sacuvava toplinu. Što su ustalom opazili i laici. Lijesnik se nada, da će krovačica ohladiti, a pokop je odgodjen.

Zaštitu osvajaju viteški red. Giornale d'Italia izvještava, da će novo osnovani fašistički viteški red biti podjeljen skorih dana. Najviši stepen toga reda bit će spoj sa nasljednim pčlenstvom.

Uzavrio kolodvor. Dne 30. pr. mi. u 11 sati gađe bukano je požar na kolodvoru u Milanu. Uslijed vjetrov raširio se je požar velikom brzina, tako da su stigli vatrogasci tek poslije nekoliko minuta. Požar je nastao u odjeljenju za kartone, po svaj od polici od peći. Uništena su uređja za izdavanje karata, uređi čitova stanice, jedna vjetrovi i mjenjavnica, u kojoj se je nalazilo nekoliko ravnositi, te lokal za predaju novina. Nalaz se moglo približno ustanoviti, da je gorenje nastupilo oko 10 sati ujutro. Uginulo je oko 10 miliona lira, koje su se nalazile u jednoj blagajni. Uništen je sedamdeset milijuna željezničkih karata.

147.000 lira ukradene u oružničkoj kasarni. Kako čujemo, ratni vojni karabinijeri ne pčuvaju na miru. Prošli tjedan ukradeno je u Kopru 147.000 lira. Karabinijeri u Trstu suval od 147.000 lira. Ova dva bita je dopozitivana u blagajni od kapetana Cavagnone. Popisi su razbili blagajni i odnesli novac. Sve potražje, koje je politija do sada provela protiv lopova, ostale su bez uspjeha.

Haidećije u Italiji. Čitavu Siciliju uznemirava i posljednje vrijeme četa haidećija. Oni su se u posljednje vrijeme pojavili u sredini Italije, a za zločina su preuzeli u sredini Italije sa svojom oduševljenjem. Vlastina je komezu uspio, da ga odustave. Dva talijanska karabinijera opsjedala su ga čitavu noć u selu Aderno, a k d im je penelata municija, bio doći su se p dabi.

Črka pretovora u tvornicu rakije. Nastojanje komunističke u Julisavogradskoj kotaru u Rusiji bila je zatvorena jedna senoska čelava. Iza toga je bilo primijećeno tajno produćivanje velikih količina rakije. Kad je doputovala neki viš sovietski činovnik te produćivao sve kuće, prostorije rakije te produćivao, dočim etvoro ljudi, koji su bili u tvornici za rakiju, tako se u njihov namještanje sve potrebitu u tu svu sprave.

Čitatelji "Istarske Riječi" kojima je izgadno, mogu izručiti preplatu u Gornju Novak — Pazin.

Odoslovi red: IVAN MARJA MICHELIZZI, Ivanak: Dr. S. OJAN BRAJSA I IVAN STAFIĆ. Istarsk: TISK RA. EDINOST U TRSTU.